بنم افندم دفع مضايقه ايچون خاكپايه ارسال اولنمشدر
بر معقول رساله در مطالعه بيوريلوب هر نه احسان
بيوريلور ايسه فرمان سلطانمكدر
نسخه سى اوايلده تحرير اولنمشدر

تعليم الخط والقواعد كثير الفوائد

طرزی افندینکدر

صقین غم چکمه‌لی مجد و مرعالی رتبه کبیر زیرا

امورک حضرت حقه توکل ایتمک اعلیدر

بو نظم پندبخش ایله عمل ایلیه که هر دمده

بیورمش حضرت باری که بعد العسر یسری در

بو قطعه مرحوم طرزی افندینکدر رحمة الله علیه

بو قطعه سلطان الشعرا طرزی مرحومکدر

بو رساله ده مرکب یاپمق احوالنی دخی بیان ایلدر

قطعه برای

خط خوب ایچره بیاضنه گتوردن کندوزنی

یازینک قاره حصاریدر زاغردن یوزینی

شیخ اوغلی حمدی خطی تا کیم ظهور بولدی

عالمده بو محقق نسخ اولدی یاقوت خطی

قبلة الكتاب حضرت شيخ رحمة الله عليه مرحوم ولدقدن
صكره كلن استادلر اكلدوكي مرتبه مبتديه اساس اولمغچون
يكرمي طقوز حرف نقطه تعليمي درككه هر بر حرفك هيئتي
وحركاتني كما هو حقه مبتدينك قلبنده قلوب سلفده
كچمش استادلري خير دعا ايله ياد ايدوب وكنديلر دخي
بهره‌مند وبرمراد اولالر والسلام • بو صرنقدن اچون ارباب
معارف استادلري روحيچون حضرت سلطان انبيا وچهار يار كزين
رضوان الله عليهم اجمعين ارواحلريچون حق تعالى حضرتنك
رضاى شريفي ايچون فاتحه مع الصلوات •

حضرت شيخ مرحومك ايكي مستعد شاكردلري اولوب برينك اسمي جلال
بري جمال تسميه اولنوب نيجه سنه لر شيخ حضرتلرندن مشق الوب بر كون شيخ
مشق المغه واردقده باشن قلدروب نظر ايلدكده برم جلال ايله جمال چلبيلر
صاحب صقل صاحبلري ايمش ديو سوز مثلز قياس ايله نه مرتبه ادب صاحبي
دولتلو اولدقلري بوندن مشاهده اولنه حق تعالى غريق رحمت ايليوب
جنات عاليا تنده مسرور ومخلد ايليه آمين يا رب العالمين

العهدة على الراوي

صنايع مركب

دردانستن مداد سياهي • ودانستن اجزايش كما هي • بكا امر ايتدي بر استاد دانا •
مداد ايچون كركدر جا و اجزا • بر زاج وايكي دوده بالله • برابر اوله مازو دوده بالله
اوچنجي جزوي لكن اولدي مازو • ولي مازو اوله ايكي ترازو • اوله دوردنجي جزوي صمغ جوش
زنك • وليكن اوچ جزيله اوله هم سنك • مركبچوز كما لينه ايرشه • سوزي آني اكا ظرفا اوله
نقيلشه • مرحوم شيخ اوغلنه تسليم ايلدكلري نسخه در رحمة الله تعالى عليه رحمة واسعة

هذا میزان الخط

علم خطده نادر الوقوع
تعلیم شیخ مرحوم
رحمه الله علیه

مرحوم شیخ قواعدی اوزره بالجمله
حروفاتك نقطه تعلیمی درکه
سلفدره نظم ایتمشلردر رحمه الله علیه

استادلر واو بیدی دلودر دیمشلردر
نظم دخی اون نوع اوزره درسویلمشلردر

بالجمله تعلیم خط احوالیدر

فی کلام السلف للمحرر الحقیر

کیشی اولادینه میراث قورسه
بو علم خط کبی میراث اولسه
نظیری واریدر بو علم خطك
بلی میراث اولورسه بویله اولسه
ابو اولاد اولان میراثی نیلر
دخی بدبخت اولان میراثی نیلر

بوکاغدلك اردنده زیاده
معقول متاقیلر یازلمشدر
نظر اولنه

نثر دیباجه‌نك نسخه‌سی
نظم میزان الخط رساله‌سنده
نقل اولنجقدر عقلی مباشر
نصایح استاده متعلقدر

حق تعالی رحمت ایلینه اکا
بونی یزانی دعا ایلیه اکا

حرره الحقیر مصطفی کاتب معمار آغا خاصه لسنه ١١١٤
اربع عشر ومائة والف

شیخ مرحومك عصرنده اولان مشاهیر قلمدن ذکر اولنور

[redacted]

الحمد لله علی دین الاسلام ● وجعلنا من امة محمد علیه السلام والصلوة
والسلام علی جمیع الانبیاء والمرسلین خصوصا منهم علی افضل المخلوقین محمد
وآله وصحبه اجمعین ● اما بعد رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضورنده
حضرت علی کرم الله وجهه جمیعا اهل صنایعه قوشق قوشادوب کمر بسته
ایلدوکی محلده قاسم بن عبد الله کوفی حضرتلرینی دخی کمر بسته ایدوب پیر یوز
اولمشدر ● اندنصکره ابن مقله و یاقوت المستعصمی وسایرلرکه هر بری
عصرلرنده سلطان الخطاطین اولوب وآدیلرنده استاد اولوب قیامته دکین یاد
اولورلر رحمة الله علیه رحمة واسعة اما بعد فاتح استنبول ابو الفتح سلطان
محمد خان علیه الرحمة والرضوان حضرتلرینك عصرنده یحیی صوفی اولی زمانك صاحب
قرانی سکلنده خطاطلرك سرافرازی اولمغله جامع شریفك قپوسی اوزرندن تواریخ ملاطین
یحیی صوفی حضرتلرینك خطلریدر ● بعده سلطان بایزید عصرنده حضرت شیخ مرحوم
طلوع ایدوب شهرت ویرمشدر ● سلطان بایزید بر ساعت یانندن آیرلمیوب مصحف
شریف کتابت ایدرکن شیخ مرحومك دواتن طوتوب بو مرتبه اعتبار ایتمشلردر حتی
اول عصرده وزیر اولنلر کمسنه سلطان بایزید مرحومك شیخه بو مرتبه اعزاز واکرامن
هضم ایده میوب پادشاهم بر سوخته یه بو قدر تعظیم وتکریم ایدوب یاری یازرکن
دواتن طوتمق پادشاهلره معقول دکلدر کسر عرض دردیدکده سلطان بایزید دخی
نحوره کلوب بقه لالا بو ساعتده اصطبل عامره مدن برادنا سیسی چاغروب مهری
ویردیکم کبی سندن اعلا بر وزیر اولور ● اما اول سوخته بر ذات شریفدرکه مثلی
سبقت ایتمامشدر وبعد الیوم نظیره قبول ایدر وجود شریف دکلدر ● دیو الزام ایتدیلر

وبعد الیوم

امّا اکثر بو مناقبلری ینه شیخ مرحوم شاگردلری تألیف ایتمشلردر

وبعد الیوم سلطان بایزید ولینك شیخه محبتی زیاده اولوب حرمیه ده نقدر استاد
خطی وارایسه یحیی صوفی خطنه کلنجه جمله سن مطالعه ایدوب هر بریندن بر حرف
اخذ ایدوب بر وادی تألیف ایتمشدر که حالا تألیفاتی ربع مسکونی دوتدی
قرق اللی سنه مشق ایدن کمسنه نك خطی شیخ خطی آینه کلنجه طفل ابجدخوان
عیارندن کورنمسی کرامات علیه لرندندر و شیخ مرحومك خطی خود کوروب شیخ قدر
بر حرف یازدم دیمکده یمن یوقدر قرق اللی سنه مشق ایدن شیخ مرحومك اغرآینده
اولان نزاکتلرینك قرآیاسنه واصل اولمامشلردر حکایت مرحوم سلطان بایزید
شیخ مرحومه بر کلام شریف یازدروب و شیخ کتابت ایدرکن اکثر پادشاه سیر
ایدرلر ایمش اویله اذانی اوقوندقده شیخ مرحوم یازدوغی محله نشان قویوب
آبدسته تا لقدقده شیخ مرحومك اوغلی دده دخی اول محلده کتابت ایدرکن
شیخ زاده باباسنك خطنه زیاده تقلید ایتمکله پادشاه دده یه کل شیخك
مصحف شریفنده یازدوغی سطرك آلتنه بر سطر یاز کوره لم شیخ مرحوم سنك
یازدوغك تشخیص ایدرمی دیو امر ایلدکده خبر پادشاهم جایزکه خاطری قلوب
قلوبندن انکسار ایده دیدکجه پادشاه زیاده ابرام تام ایله باباسنك یازدوغی
سطرك آلتنه بر سطر یازی یازدوب نیه اول نشانی قویوب شیخ نمازی ادا ایدوب
مصحف شریفه یرمغه بشلیوب مرحوم دده نك یازدوغی بلمیوب اما پادشاه
اول محله نشان قویوب مصحف شریف تمام اولوب تذهیبی و جلدی دخی
تکمیل اولنوب پادشاهك الینه صونوب بر ساعت قدر مطالعه ایدوب
بعده اول دده نك یازدوغی سطری بولوب شیخ مرحومه تعظیم و اکرام ایله
سکا بر شی کوستره یم خاطرك قلمسون دیدکده ندر پادشاهم دینجه اول سطری
کوستروب شو سطری زیاده شوقله یازمشسن انجق زیاده کسکین حرفلر
وارد دیدکده شیخ مرحوم تشخیص ایده میوب پادشاه شیخ مرحومه بنم خاطرم ایچون

اکثر [illegible] اوزرینه مصحفلردن مشق ایدوب یازارلر
استادلر شاگردلره [illegible]
ذی [illegible]

العهدة على الراوي

الكتابة صلاح حالده اولان كمسنه نك خطی شيرين
ولطيف كورنمسنه اشتباه يوقدر مشهور متعارفدر

انكسار ايتمزسنك واقع حالی سويلين ديدكده سنر ايدستة قالقوب نماز قلدكی
اوغلو كرده به زياده ابرام ايليوب بوردردم ديجك شيخ مرحومك همان لونی
تغير اولوب بشره سنده جردی انكسار كوسترمكله اولقدرجه بددعاسنه مظهر
اولمشدر ديولر زيرا اده ده مرحوم بابی شيخ قدر كسيكن يازمشدر لكن مشهور
اولميوب نامی كم اولمشدر انجق انكار اولنمز حق سبحانه وتعالی رحمتنه مستغرق ايده
ای طالب خط بيل واكاه اول كه بو علم خط بر نور محضدر صاحبی پاك وطاهر
اولوب صلاح حال ايله مقيد اوله واوقات خمسيه مداومت ايدن كمسنه اوزرنده
بهره ياب ولاخصوصا استادلرينك دعاسن المغه سعی ايدوب بددعاسنده
زياده حذر ايده لر ومشق ايدركن كرك تركيب كرك حروف اولسون اوتوردوغ
يره برابر قيوب تحقير ايتميه لر واستادلر تعظيم ايده لر حضرت علی كرم الله وجهه
بيوردلركه من علمنی حرفا قد صيرنی عبدا يعنی بر كمسنه بر استاددن بر حرف اوكرنسه
اول كمسنه انك قولی اولور ديلرسه بيع ايدره وعلم خط بر لطف الهيدر كه صاحبی
فقير ايتمز وبر كمسنه يه محتاج ايتمزه وقال علی كرم الله وجهه عليكم بحسن الخط
من مفاتيح الرزق بيورمشلردركه سز خطی كوزل يزمغه سعی ايلك حسن خط جمله
رزقك مفتاحيدر وقال علی كرم الله وجهه اكرموا اولادكم بان الكتابة من
اهم الامور يعنی سز اولادلريكزی اكرام ايلك كتابت ايدجی ولدوغی حالده ديو
بيورمشلردر امدی كرك غنی كرك فقير اولادلرينه علم حال وعقايد تعليمندن صكره
البته علم خطه قيد ومغه سعی ايدوب اهمال ايتميه لر زيرا اكثريا بو شهرلك
خلقی اولاده حريص اولوب خواجه اوزرندن صقنوب جاهل قلمغه باعث اولوب
كندی وفات ايلدكده باباسندن فلان شيلر كيدوب فلوس احمره محتاج اولوب
اوقيوب برمقدن حالی ولا تلرك حالی ذكر كون اولوب مقدما نازونعيم ايله
پرورده اولمغله حمال اولمغه دخی استعداد اولميوب كيجه كوندز باباسنه شتم ايدر

حضرت يوسف عليه السلامی ...
اندقلری محله ما قطعت قطع القلم
والله ما قطعت علی ارادة القلم
ولا قعدت علی ارادة القلم
ولا لبست سراويل هذا الالم
فمن اين اصابنی هذا الالم

وبو

٦

وبو علم خطك دنياده اولان فايده سندن عقبی آخرته متعلق فایده سی دخی زیاده در قال علیه السلام من کتب بسم الله الرحمن الرحیم دخل الجنة رسول الله علیه الصلوة والسلام بیورمشلردرکه برکمسه حسن خطله بر بسمله شریف یازسه حق تعالی انی جنان عالیاتنه داخل ایدر دیو بیورمشلردر باخصوص بر مصحف شریف یازوب برکمسنیه صاتدوغی حالده ینه قیامته دك كندوسی تعلیم ایدن استادنه وباباسنه وآناسنه ثواب حاصل اولمسی مقرردر وبو علم خط جمیع صنعتلرك پادشاهیدر کتابت کرامت دیمشلردر بیت

قلم کفنا که من شاه جهانم ، بکاتب عاقبت دولت رسانم
بو بیتك معناسی بودرکه بنی قلم لسان حال ایله بن جهانك پادشاهیم بکا مشغول اولنی البته بر دولته ایرشدوربسبی دولتی اولورم دیر وطالبه لایق اولان بودرکه دائما اهل معرفت ایله کورشوب بطال وملا یعنی لاغ ولطیفه یطوله وشطرنجه وفی الجمله اوقیوب یازمغه مانع اولان شیلردن ایراغ اولالر نتیجه هر صنعته عاشق اولوب واقعه اتکله شغل ایتمك مرتبه سی حریص اولمق لازمدرکه واصل اولالر وجمله اولی صلاح حالدر اللهم یسر بحرمة النبی الامی محمد المصطفی اللهم صل وسلم علی سیدنا محمد وآله وصحبه اجمعین

در بیان حرف الالف

محققده الف ای مرد فایق ، سکز نقطه کرکدر دیر محقق
ثلث خطنده لیك ای پاك بنیاد ، رقم ایدی نقط در دیدی استاد
خط توقیعه التی نقطه درحد ، تجاوز ایله اندن ایلیوب عد
جوهر الفك اولدی حدی معلوم ، ایدین سن نقطه سیله انی مفهوم
پس اندن هر کیمك خطن کورسن ، بو دستور اوزره نقصان بولورسن
اکرچه صاف هموار اولمز اما ، ایدر احکامنه حکم اهل بینا

الله اعلم بو نظم بر شیخ مرحوم زماننده بر صاحب طبیعت شاکردلرك اختراعی اولمغله بی نظیری

بو شرحی شیخ عاکرد لرندن بر شاعر الله اعلم نظم ایتمشلردر

بو میزان اوزره اولمزسه عیاری / خلل وار آنک اولمز اعتباری

قلونک کر صفاسیدر قبولی / ولیکن خطک اولدر اصولی

الفدر اولدی چون اولدی مؤدی / نه یوزدن یازلور بل ای نیکو را

قبوب بر نقطهٔ مشکین شمامه / پس اکه شمره ویرسون نوک خامه

قوا اوستینه تماما کلکی ای یار / نه اولدی کلوکم اوله خامه زار

بر منوال اوستینه ای مرد آکاه / ایکی دانق آشاغی پس انکاه

نه دکلو لازم ایسه خامیه تاب / ویرب آن ایکی دانق ای فخر کتاب

پس اندن بر ایکی دانقله نازل / بو اسلوب اوزره اول ای مرد کامل

ایکی دانیتی داخی خوش و دلکش / قلم نازکلکی برله فروکش

برینه ادا — الفک باشنده اولان — محقق — ثلث — توقیع — توقیعده الفنک نقطه قوی واردر

ا ا ا

الف بو نیله کرک زیبا کورینه / کورنسلر تا سوار الر بوزلر به

کورینه سرو کبی راست بر حرم / باشندن صان بر قمش یاد برحم

بیان حرف با

چو بابی ایلدی استاد تعلیم / باشن چکدی انک بر نقطه و نیم

ثلثده طولیدر ای اهل بینش / اولوبدر الفی نقطه بی کم و بیش

محققده ولی یدی نقطه در / زیاده ناقص اولورسه سقط در

کرکدر کشیده ای نیکو طور / انک درت دانی سطح ایکیسی در

اولا بر نقطه دکلو سفله میلی / برابر کورینه باشیله ذیلی

برینه اسلوب

محقق — ثلث

بونه

بو نظمی یی نظیری شیخ مرحوم مصطفی دده کلان استادلردن بو عزیزکدر رحمة الله علیه

برینه اسلوب

خط توقیعده بل ای نکوکیش ... حساب بش نقطه قلنی کرو بیش
ولیکن دیدی بر استاد فاضل ... باشنده صاد حرفی وله حاصل

حرف جیم — ت — توقیع

بش نقطه در

توقیعده بانک بش نقطه طولی در

محققده محقق افسر جیم ... اولوبدر آلتی نقطه اوزره تعلیم
ولی خط ثلثده نقطه سی پنج ... اولوبدر آنک ای عزدکهرسنج
بو قانون اوزره یازلسه سر جیم ... جداسی بر بدردو نقطه و نیم
قلم دوندرانک دورنده تکرار ... ولیکن کجمسون باشینی زنهار
دوشه دامانینی شویله فرو تر ... که تا باشیله اولا برابر
کرکدر کم کورینه خلقه جیم ... قلوبدر کویا بر نقطه دن نیم
بیاض خلقه جیم محقق ... الف مقداری اولمقدر محقق

برینه نهج

ولی توقیع خطنده بر آز ... یازلین جیم جیمقدر اکثر
که خط منحنی ای پاک دیده ... اولا بر نقطه مقداری خمیده
فاما بو رقمده افسر جیم ... معلم پنج نقطه قلدی تعلیم
کرکدر اوله نصف خط اول ... خمیده خط کنارینه مقابل
کرکدر اتصال خلقه جیم ... اکا بر نقطه دکلو آیله تسلیم
انک زیلنده اما ای نکو حال ... ظهور ایده اصول اول دال

برینه مثال

دلرسك دال حرفنده بیانی | ویرم اندن سکا روشن بیانی
که خط اولی دال محقق | کرکدر کم اوله بش نقطه مطلق
ولی خط ثلثده نقطه دردر چار | فقط اول ایت بو حدیثی ایتمه انکار
خط اخر کرك ای یار منظر | اولا بر نقطه اوکدن فزون تر
ایکی خطك بیاضن ایله اظهار | خط اولده قدرنی خوب کردار

برینه عدد

د محقق — د ثلث

محققده سرآ ای هنرور | فقط اوچ نقطه اولمشدر مقدر
دوشا یوبا که تدریجیله دامن | عیان شش نقطه مقداری کرك تن
ولی تن سردن ایله اوله الحاق | که بر نقطه صیغه التینه اجوق

برینه طرز

راء مرسله — ر ثلث ومحقق

ثلث خطنده بالای سری را | اوله دونقطه و نیم ای نکو را
تماما خامه وضع ایله یکسر | پس اندن امینی انجه دوند
بیان ایتدی سکا استاد اکرم | کم اکه نقطه مقداری کرك خم
هم اکسك اولمیه بش نقطه دن تن | مدور قل ثلثده بودر فن

برینه دستور

راء مدور — ر ثلث

ولی توقیعده ای شیخ درسخ | شمار دامنی اولمقدر پنج
مدور ایلیکل کرد انی اخر | کم اندن کله صاد اوله ظاهر

برینه طرز

6

بونکره محیی طقوز حروفک شرحنی نظم ایدن فن شعرده استاد ایمش رحمة الله علیه

توقیع

سر ابتر دوزیدن مولوی کطاقی جمع انجه ذنبی اوچ نقطه در

بیان حرف سین

سر دندانه سین ای نیکو فن	کرک بر نقطه دکلو اوله روشن
بیاض اول دندان سینک	دیدی بر نقطه در تنبانی سینک
بیاض آخرین آنک محقق	همان بر نقطه و نیم کوردی ایلیق
که تند و تیز اولا ماننده اره	خلل کورنمیه مقدار ذره
قچن دندانه لر بو بیرسه بند	اولا بر نون ایله اکه پیوند

برینه اساس

مدور

سینک دوری نون در التی نقطه لم چنار

بیل ای هشیار دانا آنیک آیین	کر استرسک بر آسن مد ایله سین
شماری طولی آنک ای خردمند	سکز نقطه ثلثچون و بردیلر پند
ولی توقیعده ای پاک بنیاد	یدی نقطه کرکدر دیدی استاد
کرکدر قدی آنک ای نکو طور	اولا دورت دانقی سطح ایکیسی دور

برینه کونه

ثلث

ثلثده سین حرفنک طولی سکز نقطه در

توقیع

دانقی دورت سطح ایکی در

دوری نون دوره در

بیان حرف صاد

شمار طرف بالانی سر صاد	کرک بش نقطه اوزره اوله بنیاد
مسطح نصفی نصفی مدور	چکوب تحریر ایله ای هنرور
کرکدر دور و سطح خط زیرین	اولا ماننده اول ای نکو بین
اولا لر بر برینه شویله ناظر	که اندن صاد معکوس اوله ظاهر

حرف سین اولمدن برا حرفی و بر تا حرفی ظاهر اولور

بیاضن شویله آچ ای مرد عاقل | ایچینه نقطه کرمک اوله قابل
بیاض نقطه سی کی خوب اولسون | سواد دیده ء محبوب اولسون
پس اندن خامه قل تکیه برداز | اکا سین کیبی بر نون ایله دمساز

برینه بیاض

ض
محقق
صاد حرفنک دوری دمی نونده
المحاشی نقطه

قلمدن کل بر ودرلر صحیفالرم | که طانک بر زمان رمزن آچالم
اولنلر رسم خط وصفنده استاد | الفدندر دیدیلر که بنیاد
ولی خط ثلثده حدی آنک | اولوبدر التی نقطه الف کمانک
محققده یدی توقیعده بنج | کلیدر نقطه الف ای سخن سنج
باشینی صاد کبی ایله ظاهر | ولیکن راست اولا خط اخر
کچور دامان طایی ای خوش آیین | ایکی نقطه الفدن ای نکوبین
شو ترتیب اوزره تحریر ایله آنی | بیاضینک اولا موسی نشانی

برینه نمط

ط ظ
محقق
ثلث

دربیان حرف عین

دیدی برد وفنون و یاد مشرب | سر عینی اوچ ضلعدندر مرکب
اوچ نقطه اولوب هر ضلع اجمل | هلال اساکوزینه خط اول
جوبندن ایلدک بو رمزی تفهیم | اکا بوندا اولسون خلقه جیم

ع غ
برینه عیان
محقق
ثلث

دربیان

در بیان حرف فا

سر فا ایچون ای هشیار عاقل   بولوبدر اوج طرف ای مرد کامل
ولی هر جانبی ای پاك بنیاد   ایکی نقطه قدردر دیدی استاد
بیاض دیدی آنك رمز فتاح   کرکدر کا اوله شکل تخم تفاح
سر فا چون اولا بو نوعه ظاهر   آکا قل بایی پیوند ای محرر

بر نیه عرف

محقق — ف — ثلث شش در
فانك طولی سکز نقطه در

در بیان حرف قاف

سر قافی دیدی بو نکته پرداز   سر فا کبی اولا ای سرافراز
دو نقطه کردن اولمشدر مقدر   تن نون شکلی کبی قیل مصور

برنیه طریق

ناز حرفنك بو فا ای ایکی نقطه در — ق — محقق
قاف حرفنك دوری نون دوری در

در بیان حرف کاف

اولدی چون بیان قافدن لاف   کرکدر بیلنه سر سری کاف
سر کاف مسطح ای خردمند   اولورسه چار نقطه اوله دلبند
انك باشینی ایله شونله بنیاد   کم اندن صادر اولا کلهٔ صاد
ثلث خطنده شول نوع کرك کم   تی اولمایه انك یدیدن کم
خط توقیعده ضبط ایله اصولی   کرکدر آلتی نقطه اوله طولی
محققده سکز نقطه بلندی   در معنی بو نوع اوزره دلبندی
خط بالاسی وچدن اولمه کم   قجن آشاغه انمکده اولا خم
ولی دامان کافی خوب پیکر   اولا اوج نقطه بالادن فزونتر

بیاضی اوله شولدکلو کشاده | کم اکیدن کورنمایه زیاده

برینه رنك

محقق — ثلث

کافك سطحی سکز نقطه در

دربیان حرف لام

چو حرف کافدن دل فارغ اولدی | سوزیمز حرف لامه بالغ اولدی
عیان قل الف اول بقا نون | اکا پیوند ایله دامن نون
اناث میلن اشاغی شویله ایتکم | کورینه دامننده نقطه ونیم

برینه مثال

محقق — ثلث — توقیع

کاف سطح

دربیان حرف میم

چو لامدن فارغ اولدق ای خردمند | سوآلم حرف میمدن نکتهء چند
بیاض افسر میم ای نیکو فن | مثلثدر ثلثده اکه کردن
اناث قانونی اوزره جسمی ای یاد | چو شکل رای توقیع ایله اظهار
محققده ولیکن افسر جیم | مدور ایلدی استاد تعلیم
بیاض ایله کرك میم افسرینه | که سمسم دانه سی کبی کورینه
تنن شویله عیان قل ای نکو رای | محققده رقم نیته کیم رای

برینه اندام

بیان

بیان حرف نون

سر نونی رقم قلدقده دانا / ثلثده ایلدی اوج نقطه بالا

تنی آلتی کرکدر چون تن سین / بو قانون اوزره استاد اتدی تعیین

کرکدر لیك همچون دامن میم / کورنیه آخری دو نقطه ونیم

برنیه قانون

ن

مدور نونك ایچوسی التی نقطه در

برنه اسلوب

محققده ولیکن اقسر نون / کرکدر اولمیه دورت نقطه دن دون

بدیدر دیدی اندامن محقق / محققده اولوبدر بو بیله الیق

برنیه اسلوب

ن

طولی یدی نقطه در

دورینه مشابه در

دربیان حرف واو

سر هر واو ایچون پیر خردمند / سر فا کبی در دیدی وبر پند

ولی بر نقطه اوله اکه کردن / همانا دامن زا اوله دامن

ثلثده قلدیلر آنی مدور / محققده ولی مرسل مصور

ثلثده همچنان اوله نجسته / که هیئاتنده اوله شین نشسته

برنیه برلق

و و

واو مدور

واو مرسل التی نقطه حدی واردر

دربیان حرف ها

قچنکم رسم اولینه ها مفرد / خط اولاسنه اوج نقطه در حد

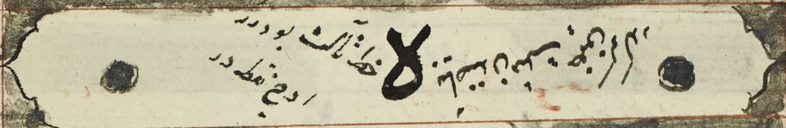
ولی دیدی بکا بر فلکی روشن / کم آنی سنخی حکمك دردر فن

ایکنجی نقطه کرکدر خط ثانی
ولی ایندرمجق نقطه سن آنی

خط اول کبی در خط ثالث
کم اولدی اولده اوج نقطه‌ده وارث

دیدیلر بویله استادان کامل
بیاضنده مثلث اوله ظاهر

برینه شبیه

بیان حرف یا

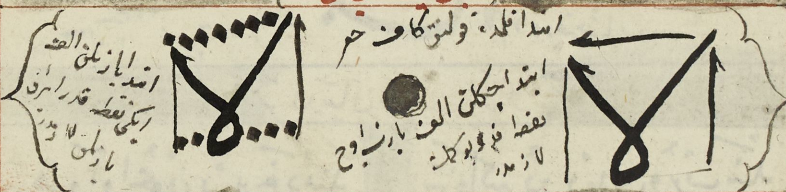
دیالم نکته حرف لام الفدن
ایده لم ولا اعلام الفدن

مقدم بر الف حکمک کرکدر
ولی اوج نقطه جه بوکمک کرکدر

پس ایکی نقطه دکلو دخی اندر
الف کبی کیر وبالایه بندر

شور سمه خم کرکدر خط ثانی
الف وار اوله ما بینده نشانی

برینه بالا

بیان حرف یا

بودر دی بویله استاد سبکروح
که یا تألیفی اوجدن اولدی مفتوح

مقدم کاف با شید راصولی
انک اوج نقطه در اماکه طولی

ایکنجی خط دخی ای مرد اکمل
کرک اوج نقطه اولا همچو اول

بیاض اول خطه اما ای خردمند
همان اوج نقطه دبو ویردیلر بند

اصولی ایکی خطک اولدی محسوس
اولا جانا بسان دال معکوس

اوچنجی خط اولا اشاغه مایل
کم اندن دخی بر دال اوله حاصل

تن یا اوله ماننده تن نون
کم اندن اولمیه بر نقطه افزون

برینه زیبایی

لام دخی حاصل اولور

محقق — بی — نون دوریدر

الفی نفسی دوری واردر

در بیان حروف مرکبات که از هر دو حرف یا یکدیکر جمع و ترکیب میکنند

بلای استاد دانا پاک مشرب / ایدرسک با ایله الفی مرکب
قویب بر نقطه‌یی طولانی ای یار / دخی بر نقطه‌یی عرض ایله اظهار
اکر بونیدی فهم ایتدکسه ای یار / الف مقداری قلدر سوی بالا
بیاضی تا کرک شویله کشاده / که صیغه ایچنه بر نقطه ساده
بصورت نقطه با آی نکوخوی / کورنیه چون خم چوکان زه بوکوی

برینه صفا

با — توقیع — با حرفنک ایچنه بر نقطه ضمنی کرکدر — بر نقطه قدر اکری اولملیدر

با — ثلث — بو محلده الفده حرف لازم اولور

بیان بی با بی

دلرسک ایکی با ترکیبنی سن / اشت بندن که دییم ساکه روشن
مقدم اکه ای با کبره آیین / عیان قل اولا دندانه سین
بسان بای مفرد قل تنینی / سر بالایه قلدر دامنینی
سر با کر اولورسه اکه پیوند / کرکدر اوله مفرد بایه مانند

برینه ترتیب

توقیع — ببب — وثلث

بیان بی با جیم

سکا با آیله جیمدن ای خردمند
محققده دیا لم نکته چند

سر با بی دو نقطه ایله تحریر
کتور اوچ نقطه آنی جانب زیر

ولیکن دامنینی ایله سر جیم
کرک پیوند اوله بر نقطه و نیم

برنیه منهاج

ثلث خطنده حد بوراس باده
محرر اولن نازکسترا ایده

تماما خامه یی اوستنه آخر
قبوب باشنه ایله ثمره طاهر

اولا بر نقطه جیمه اتصالی
ولیکن نقطه و نیم انفصالی

برنیه نسخ

ولی توقیعده ای مرد کامل
سن آنی نیم نقطه متصل قل

برنیه اسلوب

بیان

بیان بی با ذال

چو بایه ایدرسن دال ایله اغاز   سر بایی مقدّم دالدن یاز
انی بالایه قلدر ای نکوفال   ولی مقدار طرف اوّل ذال
سر بایه برابر آنی آیر   که شکل آخر دال اوله ظاهر
کتور کل دامنینی ای خردمند   کم اولا آخری بایه برابر

برینه قد

بیان بی با را

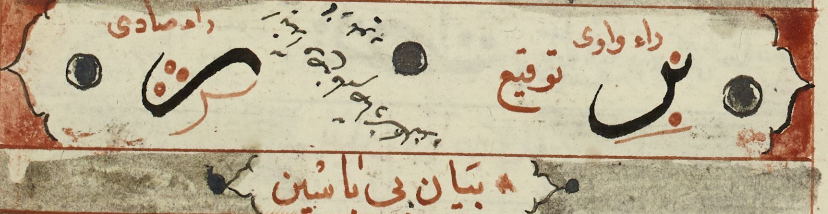
ایشت با ایله رادن بر حکایت   که استاد ایلدی شویله روایت
مقدم رأس بایی ای خردمند   یازوب بس ایله رایی که پیوند
بیاضینه صفه بر نقطه آنک   که حدی بو دور بایله رانک

برینه تصویر

ولی توقعده ای مرد فاضل   کرک اوچ نقطه اولا صاد حاصل

برینه نظیر

بیان بی با سین

سر بایله چون سین اوله ترکیب   کرک اوچ نقطه اوزره اوله ترتیب

ایدوب با عرضنی بر نقطه تقدیر	پس اندن صکره بر سین ایله تصویر

برینه مقیاس

ثلث

بسن

بیان بی با صاد

کلوب بر لحظه دکله ای خردمند	دیالم صاد و بادن نکته چند
سر بانی ایدوب استاد تعلیم	دیدی طولی کرکدر نقطه و نیم
ولی داماننی اتای خردمند	پس اکه صاد حرفن ایله پیوند

برینه بیاض

ثلث نون دوری

بص

دور التی نقطه در

بیان با و طا

دمیدر با و طانی ایده سن یاد	نیتا کم رسم اولندی بی و هم صاد

برینه بمط

ثلث

بط

طا حرفنک اوزرندن آخره حاصل اولور

طا حرفنک قوبردغی ایکی نقطه در

بیان بی با عین

دکرسک عینله بادن بیانی	اصولندن دیم انک نشانی

سر بابی جات ایکی نقطه و نیم | که بوبله ایلدی استاد تعلیم
بساره داخی ولقدار مایل | اول اما نیم نقطه آشغی بیل
داخی اوج نقطه ایله دور سن | پس اندن عین خلقه دوندرسن
چوکابت عین خلقه ایده اظهار | اوله هر جانبی بر نقطه مقدار

بر بنیه وضع

بیان بی با فا

ایدرسک با و فی حرفنی ترکیب | انی بر نقطه و نیم ایله ترتیب
اولوب نقطه قدر سفلی یه مایل | ایکی نقطه سوی بالایه واصل
داخی جلن اکه بر نقطه مدور | پس اندن حرف بابی قل مصور

بر بنیه وصف

بیان بی با قاف

قلمدن کل بر و کوهر نثار ایت | کرباو کافدن نکته دثار ایت
معلم با که شویله قلدی تعلیم | مقدم بی و الفی ایله تحریر
قاما راست اوله کردن نی | عیان قل جیم کافی چون تن بی
شو اسلوبا و ذره جان انی یا نظر | کرا اولا آخری بایه برابر

برنه زنك

بك

كاف بایه برابر اوله

بركاف حدی التی نقطه در

چو حرف با كم اوله قاف پیوند	ایكی نقطه كركدر ای خردمند
ایكی نقطه دخی اولمشدر آكا	پس ایلت ایكی نقطه سوی بالا
همان بر نون كم اكه اوله وصل	اولور تركیب بی و قاف حاصل

برنیه وصف

بق

قاف ممدود

ابتدا وضع قلم ایكی نقطه لازمدر

تمام بو نازی التی ایكی نقطه لازمدر دوری نوندر

حدی التی نقطه در

بیان بی بالا

چو بایه لامله ایلرسك آغاز	مقدم با و الفك رسمنی یاز
محققده آكا نون اولدی ضامن	برابر اولور بای حرفنه تن

برنیه اصل

بل

لام ممدود

نون دوری دخی

نونك دوری حاصل اولور

حدی التی نقطه در

دوری نوندر

بیان بی بامیم

خط توقیع ثلثك ای پاك گوهر	سر پا كم او لامیم یرله همسر
ایكی نوع اوزره در تحریری آنك	ایشت بندن دیم ذوق ایده جانك
اولا یكیدن ایدم یری تعلیم	قلم سفلی یه چك دو نقطه و میم

دخی بر نقطه و نیم ای نکو کار — انی صاغ جانبه میل ایله زنهار

بو نوع اوستنه که قلدم مقرر — انی ممکندر ایتمك مدور

برنبه اندام

ابتدا وضع قلمدن یا باشی حاصل اولور

مولوی کاهی حز

نوع دیکر با میم

چو بر نوعدن آخر در روایت — او بر نوعدن ابدالم حکایت

قلم اوجیله ای مستکمل فن — کرزه بالایه نقطه الته سن سن

یساره خامه چکلمك اولدی تعلیم — مدور آشعی دو نقطه و نیم

برنبه جسم

ابتدا ایکی نقطه در

میم واوی

بو میمدن واو چیار

میم مدور حنکالی

میم مرسل

نوع دیکر با میم

محققده ولیکن ای سرافراز — سری با نقطه و نیم اولدی خوش باز

سر اندن نقطه و نیم ای نکورا — اکا پیوند قل تا اوله اعلی

اکا اندیشه قلبه بو ایو بند — محقق میمی قل اکا پیوند

برنیه قیام

میم مرسلدر حاصل اولور

بیان بی با نون

بلورسك بی و نون حرفنی بنیاد	باشن بر نقطه قل ای مرد ازاد
هم اکه ایلیکل بر نقطه پیوند	پس اندن متصل قل نون دلبند

برینه آیین

نون ممدود

بن

کوده سی الی نقطه در
دوردن ترک ... آخرنی چقار

بیان بی با واو

دکرسك با ایله واوده بیانی	همان ترکیب بی و قاف بل آنی

برینه نمونه

واو مرسل

بو

واوك دامنی الی نقطه در
آخرنی جر

واو ممدود

بو

الی نقطه در
آخرنی چقار

بیان با هی

سوربی چون بهی ترکیب سازی	ثلثده نقطه در آنك درازی
دخی بر نقطه ونیم ای خردمند	اکا تمییز بوزندن ایله پیوند
چقار اول دکلو بالایه بو آدر	کیم اولا رأس بانیله برابر
پس اندن آشغه ای پاك کوهر	خط زرین ایله ایله همسر
شو دکلو شمره قلدر دیدی راوی	سربا برله با اولا مساوی
سن آنی شویله محکم ایله تحریر	نیتا کم شکل چنکال اوله تصویر

برینه شبیه

چنکال

نبه

واو دبو

نبه

بیان

بیان یا لام الف

قلودسك بی و لام الفه نكاهی	انك تحقیقنی دیم كما هی
بیان ایتدی بنه استاد كامل	كه اولا خط بی الف وله حاصل
جدا ایله سر یا انك یانندن	یش اند نصكره دامان زر قوسن
خمیده بر الف قل كه پیوند	بو بندی دكله بند ای خردمند

برنیه اعلا

لام الفك مابینی بو درت نقطه در سایر الفلردن بو نقطه لر ایکی در مختی تعبیر اولنور

یلا

اوچ نقطه حدی واردر

بیان بی با یا

دلرسك كزنشانی با و یادن	بر و كل دكله دیم ساكر روشن
قلوبدر اولولر بو نوعه تعلیم	كوركدر اولی دو نقطه و نیم
ایشیت اوچ نقطه شویله ای خردمند	دخی بر نقطه دكلو ایله پیوند
ولی ایله انكده طولنی اوج	كه اولمایه تن بون بز منغه كوج

برنیه خوبی

ایکی نقطه

بی

شكل بی یان دور نون نون كامل اولور

در تشكل هر یك از حروف هجا بجند شكل خاص و تسمیه ایشان باسم مخصوص

در بیان تشكل الف

بل ای هشیار دانا پاك بنیاد	الف شكلی ایكیدر دیدی استاد
بری مفرد كه شمره دار اسمی	ایكنجی ملحق اخر در مقامی

برنیه آداب

ا — ایکی نقطه درر
مفرد شمره دار
اثنا عباده یوقاریده برنقطه
ایکی یانده بر نقطه
قدر

با — مرکب
بو محلده حرکت لازمدر
ایکی یانده برر نقطه درر

در تشکل حرف با

بكا استاد ایله ایلدی پند	كه بانات شكلی در تقدیر ای خردمند
بری مفرد دورر ای یار منظر	ایكنجی شمره دار اوج جیمنی مضمر
انك دوردر نجیبدر بای مرسل	بو اوزان صا یا نور ای مرد اكمل

برنیه آداب

ب — بدی نقطه طول لازمدر
مفرد
صنعتی کرکدر
الکتنه بر نقطه

بب — مرکب طولی بدی نقطه

در تشکل جیم ترنجی غنچه پیكانی صنوبر مخروطی

ثلثده جیم باشی ای خردمند	معلم وبری اوج نوع اوشنه پند
بونك جیم شمره دار اسمی	بری پیسینات دخی جماقی قسمی
بری ده اخی مدور ولیكن اما	كم اهل خط قنده بشدر اسما
ترنجی غنچه پیكانی صنوبر	دخی مخروطیدر خوب ایله ازبر

برنیه جمال

جمـ — شمره دار
خـ — پیکانی یعنی اوق تمرنی
جـ — جماقی تعبیر اولنور
جـ — غنچه دار
بو جیم دوری تمامیندر کر الفی قدر صنوبردر

در تشکل دال

دیدی بر وجهله بر خوب سیرت
که حرف دال ایله اوچ نوع ولد صورت

بری مفرد ایکنجیسی مرکب
اوچنجی مرسل ای پاکیزه مشرب

برنیه اعداد

د مفرد — دك مركب — دك مرسل

در تشکل حرف را

بویوردی بالکه استاد کهن سال
که حرف رایی اوچ نوع ولدی اشکال

ولی انلرك اسمی ای سخن ور
اولوبدر مرسل مرفوع و مضمر

برنیه اطوار

ر مرسل — ر مرفوع — ر مضمر

در تشکل عین

یدی نوع اولدره دیر عین ای برادر
منقل صادی ودخی مختر

دخی دردنجیسی معقود نامی
که آخرکه وسطا اولور مقامی

بشنجیسی دنور فم الاسد نامه
که عین نعلی کبی دور اندام

برسی فم ثعبان اولدی اسمی
که اولمشدر مخیر کبی رسمی

بری دخی آنک جوز شکل صادی
که آنک فم ثعلب اولدی ادی

سه عین آخر اما ای نکو فن
الفدر صکره یازیلور معین

برنیه انواع

بونیه انواع

غین عین غین غین

عین تعلی عین صادی عین مجیز عین اوردسی

یاغلیغ بلنجیه

در تشکل فا

سه نوعه اولدی شکل فا مصور	مرکب مرسل و داخی مدور

بونیه وصف

ف ف ف

فاء مدور — فاء مرسل

در تشکل قاف

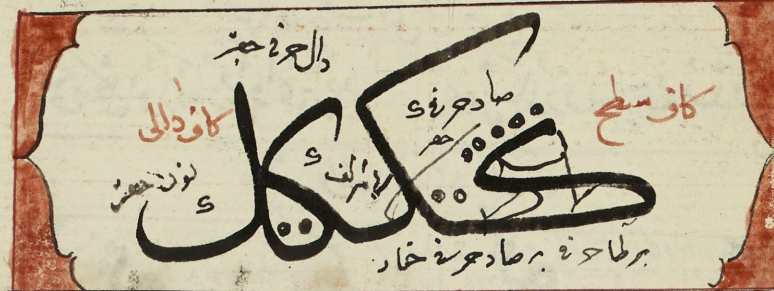
دلرسک قاف حرفندن نمونه	اولوبدر شکل فا کبی سه گونه

بونیه طرق

ق ق ق

قاف مدور — قاف مدور — قاف مرسل

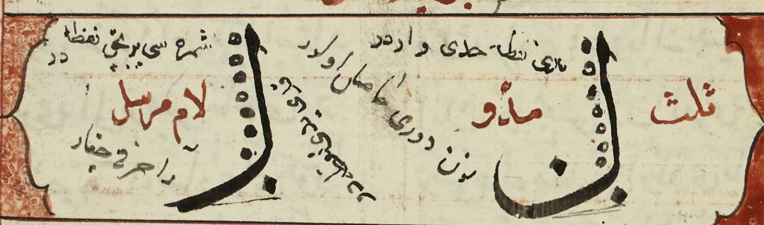
در تشکل کاف

در تشکل لام

ایکی در شکل لام ای پاک منظر	بری مرسل بری آنک مدور

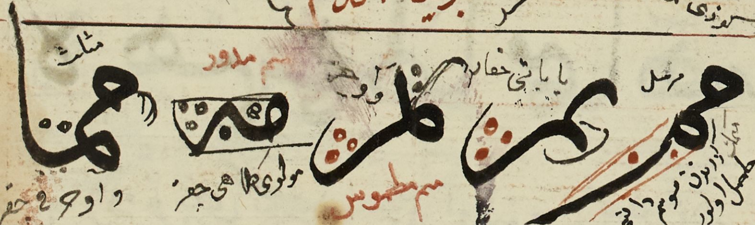
برینه مثال

در تشکل میم

بودرمش شویله استاد سخنور	که ایکی نوع میم ای پاک منظر
مدور مرسل و مطموس مفتوح	مثلث هم مشرح اولدی مشروح

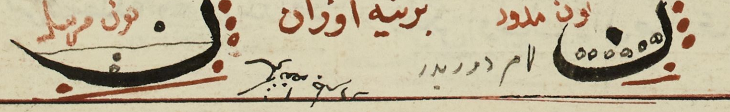
برینه اندام

در تشکل نون

ایکی نوع اوزره در نونای برادر	بری قوسی بری آنک مدور

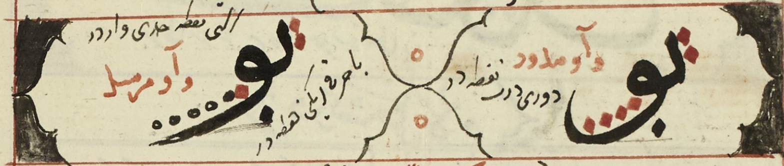
برینه اوزان

در تشکل واو

ایکی شکل اوزره در واو ای برادر — بری مرسلدر بری ممدود

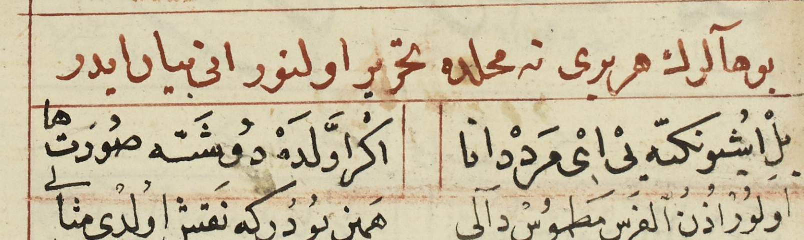
برینه نمونه

در تشکل ها

قبول ایله سوزمی ای پاک منظر — صفتجه نوع اوزره اولدها مصور
بری مفرد که اسمن دیدی استاد — مثلثدر ادی ای پاک بنیاد
بری دالی بریسی حاجبیدر — انک دوردنجیسی اذن الفرس در
بشنجی هاء صادی ای نکورا — بریسی هاء مطموس اولدی یارا
برنجنک صورت رسلک نوله آدی — دیرلر کم اکه دیرلر هاء صادی
ولی اولدی برینک نامی ملحق — برینک های مرسلدر محقق

برینه اشباه

بو هالرک هر بری نه محلده تحریر اولنور انی بیان ایدر

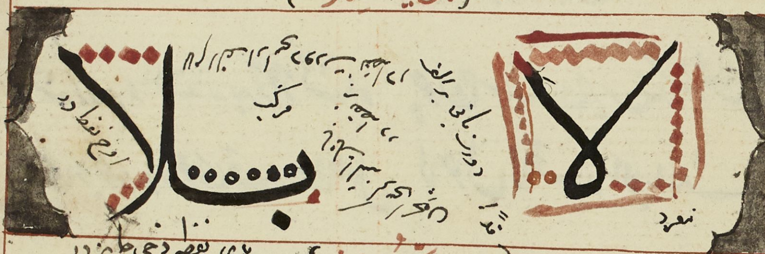
بل ایشو نکته یی ای مرد دانا — اگر اولدی دوشته صورت ها
اولور اذن الفرس مطموس دالی — همین بودر که نقش اولدی مثالی
اگر اوسطده اوله درتندر آدی — ولیکن اولینک دال صادی

ایکنجیسن آنك اذن الفرس بیل ولی آخرده ای کنج معانی	بری صادی و بیرن حاجی بیل برینك مرسل و ملحق بیانی

در تشکل لام الف

قلالم لام الفدن ینه خوش بند بری مفرد بری دالی مرکب	کم اکی نوعدر اولای خردمند بو اسلوب اوزره قلدیلر مرتب

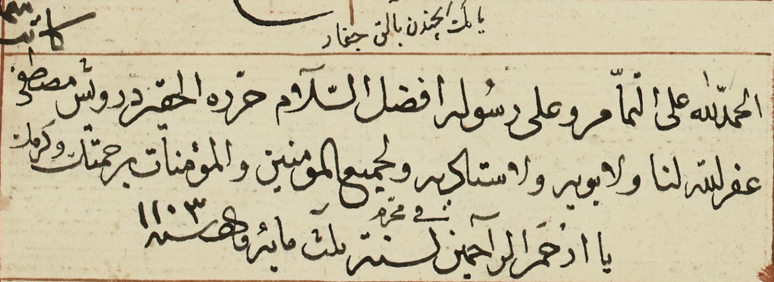
برینه املا

در تشکل یا

بیان ایدم بل ای پاکیزه منظر سکا روشن بیان ایدم بن آنی اوچنجی مرسل و چارم مرکب	که یا دورت نوعدر اولمشدر مصوّر مدوّر اوّل و معکوس ثانی بو اسلوب اوزره قلدیلر مرتب

برینه عیانی

کاتب سماران

الحمد لله علی التمام و علی رسوله افضل السلام حرره الحقیر درویش مصطفی
غفر الله لنا ولابویه ولاستاذیه ولجمیع المؤمنین والمؤمنات برحمتك وکرمك
یا ارحم الراحمین لسنة ثلث مایة والف فی محرم ۱۱۰۳

N.° 7

صاحبه الفقير [illegible] ١١٥٩

قال يشوع ابن شيراخ
رأس الحكمة مخافة الله

طوبى لمن قد طاب بعد خطائه
طوبى للرجل الذي سلك في طريق العدل

راس الحكمة مخافة الله — caputs sapientiae timor dei.

گنه کردم واعتذار بدتر از گناه　چون هست درین عذر سه دعوی تباه
دعوی وجود و دعوی قدرت و فعل　لا حول لا قوة الا بالله

peccavi et excusatio [illegible] petitio pejor peccato est. quia sunt in ista excusatione tres contentiones iniquae, videlicet [illegible] potentiae et actionis. quia non est vis neque potentia nisi in deo.

گنه کردم واعتذار بدتر از گناه　چون هست درین عذر سه دعوی تباه
دعوی وجود و دعوی قدرت و فعل　لا حول لا قوة الا بالله

دو روپیہ